

Van: [REDACTED] | De Hollandsche Molen [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 6 mei 2025 15:00
Aan: [REDACTED] | De Hollandsche Molen [REDACTED]
Onderwerp: Stop de achteruitgang van de omgeving van molens (aan G.S. en P.S.)

Stop de achteruitgang van de omgeving van molens: bescherm de molenbiotoop

“Voldoende wind en water nodig voor behoud en toekomst historische wind- en watermolens”

Geacht college van gedeputeerde staten en provinciale staten,

Vereniging De Hollandsche Molen roept op tot alertheid en actie: de omgeving van molens – eeuwenlang oriëntatiepunten in het Nederlandse landschap, in dorp en stad– staan steeds meer onder druk. Een goede molenbiotoop en oorspronkelijk watermolenlandschap zijn noodzakelijk voor windvang, watertoevoer en zicht op de molen, echter ze zijn ook kwetsbaar. Naast, woningbouw, industrie en wegeaanleg die de omgeving rond de molen aantasten, vormen tegenwoordig ook natuurontwikkeling (hoge bomen), zonneparken en windturbines een groeiende bedreiging. Ze tasten zichtlijnen aan, verstoren de molenbiotoop en zorgen voor windturbulenties en minder water voor watermolens – met stilstand, verlies van de erfgoedwaarden en de beleving en zelfs verval tot gevolg.

Uit onderzoek van De Hollandsche Molen blijkt dat zestig procent van de windmolens in ons land te maken heeft met een verslechtering van de windvang en daardoor niet of minder kunnen draaien. Dit wordt veroorzaakt door bouw van woningen en bedrijven en door te hoge beplanting/bomen. Bij veel van de ruim 100 watermolens is de omgeving aangetast door onder andere verlaging van het waterpeil; ook hier dreigt stilstand en verval.

Bescherming molenbiotoop in provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening

Een grote zorg is dat overheden de bescherming van de molenbiotoop en het watermolenlandschap onvoldoende planologisch hebben geregeld. Dit ondanks dat de Omgevingswet en bijbehorende regelgeving als het Besluit Kwaliteit Leefomgeving gemeenten verplichten de omgeving van monumenten te beschermen met het oog op het behoud en de toekomst van de monumenten. De provincie is als eerste aanzet om in de Omgevingsvisie het belang van erfgoedwaarden, cultuurhistorische waarden en de rol van de omgeving hierbij aan te geven. De meest concrete actie die de provincie kan nemen is het opnemen van een instructieregel in de Omgevingsverordening, zoals bijvoorbeeld Zuid-Holland en Gelderland dat hebben gedaan.

Toekomstgericht erfgoed: houd molens in beweging

Nicole Bakker, directeur-bestuurder van De Hollandsche Molen: *“Het beste behoud van molens is ze in beweging te houden: molens moeten draaien en malen. Stilstand is verval en zonder*

gebruik wordt er ook niet voor de molen gezorgd. Een stilstaande molen is niet alleen minder interessant voor molenaars, maar ook voor de omwonenden en het publiek. De beleving neemt af, evenals kansen voor educatie, duurzaamheid en inzicht in de geschiedenis. Bij watermolens verliest een grotere omgeving – het watermolenlandschap – haar waarde als de molen niet meer draait. Het cultuurlandschap dat juist is ontstaan vanwege de watermolen zal dan verdwijnen en de watermolen kwijnt weg in dorp en land.”

Oproep

De vereniging De Hollandsche Molens roept provinciale staten en gedeputeerde staten op om erfgoed en specifiek de omgeving van erfgoed als belangrijke te behouden waarden op te nemen in de Omgevingsvisie en de bescherming van de molenbiotoop en het watermolenlandschap te regelen in de Omgevingsverordening en in ieder geval een instructieregel voor behoud en bescherming van de molenbiotoop op te nemen in de verordening. Alleen door de molen én zijn omgeving serieus te nemen, kunnen we dit bijzondere erfgoed doorgeven aan de generaties na ons.

Pamflet en website

De schrikbarende achteruitgang van de molenbiotoop is reden voor de landelijke molenvereniging om 2025 uit te roepen tot het Jaar van de Molenbiotoop. Met als centrale boodschap dat de molenbiotoop van wind- en watermolens minimaal niet verder mag verslechteren. Alle betrokkenen moeten daarin hun rol en verantwoordelijkheid nemen. Vooral gemeenten en ook waterschappen en provincies kunnen hierbij het verschil maken. In bijgevoegd pamflet leest u meer over het jaar van de molenbiotoop. En op molens.nl/jaarvandemolenbiotoop vind u onder andere handige dossiers met tips en aanbevelingen voor bestuurders, ambtenaren, adviseurs, ontwikkelaars en het molenveld en er is een voorbeeldenbank met goede ideeën en plannen.

Over de vereniging De Hollandsche Molen

De koninklijke vereniging De Hollandsche Molen zet zich als belangenvereniging al sinds 1923 in voor het voortbestaan, malend en draaiend houden van de wind- en watermolens van Nederland. Om deze doelen te bereiken is De Hollandsche Molen actief voor iedereen die in molens is geïnteresseerd, voor moleneigenaren en andere molenprofessionals.

Geachte Provinciale en Gedeputeerde staten, wij horen graag van u welk gevolg u geeft aan onze oproep.

Met vriendelijke groet,

Adviseur Omgevingswet en molenbiotoop
(bereikbaar: maandag, dinsdag en donderdag)

De
Hollandsche
Molen

Koninklijk
sinds 2023

De Hollandsche Molen

Zeeburgerdijk 139
1095 AA Amsterdam
020 – 623 87 03

molens.nl

Molens zetten altijd wat in gang

